

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« 26 » « * » 2018р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музичний інструмент

(фортепіано)

Спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
Освітнього рівня: другого магістерського
Освітньо-професійної програми
025.00.01 Музичне мистецтво
Спеціалізації: викладання музичного інструмента

Київ – 2018

Розробники:

Куришев Євген Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності, **Ляшенко Ольга Дмитрівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Викладачі: *Гаркуша Людмила Іванівна*, ст. викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності, *Куришев Євген Володимирович*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності, *Ляшенко Ольга Дмитрівна*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності, *Полянський Вячеслав Анварович*, професор кафедри інструментально-виконавської майстерності, *Титович Валерій Іванович*, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол від 05.08 2018 року № 10

Завідувач кафедри _____ (Т. Б. Каблова)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої /професійної, наукової/ програми (керівником проектної групи) ...025.00.01 Музичне мистецтво

06.08.2018 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) _____ (О. М.Олексюк)
(підпис)

на 20__ / ____ Робочу програму перевірено

____.____.2018 р.

Заступник директора _____ (А.О. Таранник)
(підпис)

Пролонговано

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
«Музичний інструмент»		
Вид дисципліни	нормативна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	6/180	6/180
Курс	6	
Семестр	11	
Кількість змістових модулів з розподілом	1	1
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні (лабораторні)	20	8
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	30	30
Самостійна робота	6	22
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

В основу програми покладена концепція, що спирається на свідоме поєднання основних постулатів історії та теорії загальної та музичної педагогіки; доцільність практичного використання шедеврів світового музичного мистецтва різних епох, творів видатних композиторів-класиків, сучасних авторів та яскравих зразків української фортепіанної музики; використання традицій фортепіанної школи та новітніх індивідуально-особистісних педагогічних технологій, манер виконавської техніки.

Індивідуальний навчальний план - програма студента з фортепіано на кожний семестр сплановані таким чином, щоб забезпечувати безперервний навчальний процес, опанування основних музичних форм та жанрів творів, до складу яких за академічними вимогами входять технічні п'єси, твори великої форми, поліфонія, різнохарактерні малі та концертні форми.

Мета навчального курсу «Музичний інструмент (фортепіано)» – підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця, здатного самостійно й ефективно здійснювати свою професійну діяльність.

Завдання курсу полягають у тому, щоб у процесі проходження курсу «Музичний інструмент (фортепіано)» магістрант опанував фахові та загальні компетентності. Так **фахові** компетентності є системою компетенцій, що проявляються як складний комплекс, який зв'язує художньо-виконавську культуру роботи над музичним твором. Серед них є: **інструментально-виконавські**, що виявляються в процесі інтерпретації музичного твору на основі осягнення авторського задуму, ідеї, художнього образу та змісту і відтворення його в різних видах художньо-інтерпретаційної творчості, це:

- професійне оволодіння музичними творами та відтворення авторського тексту із технічною досконалістю;

- здатність до вільного володіння музичним інструментом, грамотне сприймання, осмислення і інтерпретування музичних творів;

- здатність до формування художніх образів музичних творів у процесі знайомства із різними стилями, жанрами і формами музичного мистецтва;

- здатність до ансамблевої гри;

- здатність до розвитку піаністичних та творчих можливостей;

- здатність самостійно опановувати новий виконавський репертуар та здійснювати концертно-виконавську діяльність (читати нотний текст з листа, ескізно охоплювати музичні твори та практично відтворювати їх на фортепіано) і брати участь у різних концертних заходах;

- здатність до здійснення репетиційної та виконавської діяльності в умовах концертного залу, **інструментально-педагогічні:**

- професійне осмислення і вивчення інструментально-педагогічного репертуару;

- реалізація набутих вмінь та навичків у подальшій просвітницькій діяльності вчителя на музичних заняттях у школі, у процесі спілкування з музичним мистецтвом у позакласній роботі, **музично-теоретичні:**

- розвиненість внутрішнього слуху;
- здатність застосовувати у процесі навчання та фахової діяльності знання з теорії музики, гармонії, аналізу музичних форм, поліфонії;
- сформованість музично-теоретичного тезаурусу, **методичні:**
- – здатність добирати доцільні засоби музичної виразності, спираючись на власний музично слуховий контроль та художньо переконливо та адекватно відтворювати образно-емоційний зміст виконуваних творів;
- володіння методикою підготовки концертного виступу;
- знання специфіки та методів здійснення цілісного процесу, спрямованого на організацію артистичної роботи музиканта-інструменталіста, **психолого-педагогічні:**
- готовність виконувати функції викладача вищого навчального закладу;
- володіння базовими знаннями з педагогіки і психології вищої школи та вміння їх реалізувати у навчальній і професійній діяльності;
- розуміння й дотримання у практичній діяльності основних завдань і принципів музичної педагогіки, **художньо-естетичні:**
- сформованість системи художньо-естетичних, мистецтвознавчих та культурологічних знань;
- здатність аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, мистецькі твори різних стилів, жанрів і форм, уміння висловлювати й аргументувати власні оцінні судження і **управлінська:**
- готовність виконувати організаційну, координаційну та регуляторну функції керівника музично-творчого проекту;
- здатність до управлінської діяльності на рівні музичного колективу (ансамблю), академічної групи, кафедри, факультету, інституту з дотриманням принципів корпоративної культури.

Серед загальних компетентностей є: **самоосвітня:**

- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самореалізації та саморозвитку;
- спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізації у фаховій діяльності, прагнення особистісно-професійного лідерства та успіху, **світоглядна:**
 - наявність ціннісно-орієнтаційної позиції; загальнокультурної ерудиції, світогляду;
 - розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії;
 - збереження національних духовних традицій; **інформаційна:**
 - здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для перегляду, прослуховування музичного матеріалу та розгляду конкретних питань;
 - здатність до ефективного використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет, які містять текстовий, аудіо і відеоматеріал у професійній діяльності, **комунікативна:**
 - здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності;
 - здатність вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, **креативна:**
 - здатність до нових ідей та **методологічна:**
 - здатність визначити малодосліджені аспекти у професійній галузі, які є актуальними для розвитку педагогічної науки і мистецтвознавства;
 - розуміння методології освіти.

Прогресивний розвиток фахових та загальних компетентностей студента забезпечується завдяки дотриманню принципів загальної та музичної педагогіки:

- свідомого самовдосконалення;
- індивідуального підходу;
- наступності навчання;
- поступового ускладнення навчального матеріалу;

- використання засобів наочності;
- опори на музично-слуховий контроль;
- розширення досвіду виконавської просвітницької діяльності.

На вивчення курсу «Музичний інструмент (фортепіано)» навчальним планом відведено на шостому курсі денної форми навчання 60 годин, з них: 20 год. – лабораторних, 6 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль, 30 год. – семестровий контроль. Формою семестрового контролю є екзамен у I семестрі.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ»

Результатом навчання повинні бути сформовані, розвинені, удосконалені й реалізовані на практиці певні фахові та загальні компетентності.

В модулі I формується така загальна компетентність, як методологічна, удосконалюються: світоглядна й комунікативна. Серед фахових виокремлюються ті, що формуються, а це такі, як психолого-педагогічні, художньо-естетичні та управлінські. В той же час інші, інструментально-виконавські, музично-теоретичні, інструментально-педагогічні й методичні – удосконалюються.

В модулі II розвиваються, удосконалюються і реалізуються на практиці всі загальні та фахові компетентності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Музичний інструмент» магістранти повинні:

знати: особливості у сприйманні, осмисленні і відтворенні авторського змісту музичного твору; архітектоніку музичного твору; різні редакції обраних творів;

– **вміти:** розібрати, вивчити й донести слухачам художній образ музичного твору; самостійно працювати над музичним твором; декодувати авторський текст музичного твору; виставити аплікатуру; застосовувати правильну артикуляцію; використовувати різні тембро-динамічні ознаки музичного образу; відбирати високохудожні зразки фортепіанної літератури для вивчення; обґрунтовувати музично-естетичну та виховну цінність

обраного музичного репертуару; добирати доцільні засоби музичної виразності, спираючись на власний музично слуховий контроль; використовувати та вдосконалювати навички ансамблевої гри.

розуміти: шляхи інтерпретації музичного твору; методи і прийоми роботи над обраними музичними творами;

аналізувати: форму музичного твору; методичні особливості роботи над музичним творами різних стилів, жанрів, епох.

зіграти: музичні твори різних форм стилів та жанрів, а саме: поліфонічний твір, твір великої форми (соната, варіації, рондо, концерт для фортепіано з оркестром, фантазія), дві концертні п'єси (балада, ноктюрн, скерцо та ін.) й твір українського композитора (фортепіанна мініатюра).

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФОРТЕПІАНО»

№ з/ п	Назви змістових модулів, тем	Разом	Розподіл годин між видами робіт					
			Аудиторна			Самостійна робота	Семестровий контроль	Модульний контроль
			Лекції	Практичні	Індивідуальні			
Змістовий модуль 1. . Концертний виступ у системі виконавської практики								
1.1	Етапи підготовки студента-магістранта до концертного виступу	13		10		3		
1.2	Концертний виступ та його педагогічний і концептуально-виконавський аналіз	13		10		3		
	Модульний контроль	4						4
	Підготовка та проходження контрольних заходів (семестровий контроль)	30					30	
	Разом за семестр і за навчальним планом.	60		20		6	30	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ»

Змістовий модуль 1

Концертний виступ у системі виконавської практики

Тема 1.1. Етапи підготовки студента-магістранта до концертного виступу (10годин)

Підготовка концертної програми до виконавського втілення в умовах публічного концертного виступу. Психологічна підготовка до виступу та якість виконавського відтворення програми на репетиційному занятті. Ролеві ігри, проблемні ситуації та моделювання умов публічного виступу в класі та у концертному залі. Коефіцієнт реалізації виконавських можливостей та його застосування у процесі підготовки до концертного виступу. Звукозапис у ході виконавської підготовки до концертної діяльності. Формування артистизму у передконцертний період (на репетиційних заняттях).

Ключові слова: психологічна підготовка до виступу; репетиційне заняття; коефіцієнт реалізації виконавських можливостей.

Основна література: 1.1; 1.4; 1.5.

Додаткова література: 2.5; 2.6; 2.10; 2.13; 2.21; 2.23; 2.24.

Тема 1.2. Концертний виступ та його педагогічний і концептуально-виконавський аналіз (10 годин)

Виконавська діяльність педагога-піаніста. Основні форми концертно-виконавської діяльності майбутнього викладача класу фортепіано. Поєднання концертно-виконавської та музично-просвітницької діяльності. Підготовка до виступу у лекції-концерті, музичній бесіді, концерті з педагогічними анотаціями, концерті філармонічного типу, академічному концерті. Академічний виступ (виконання 5 творів). Виконавський аналіз поліфонічного твору, твору великої форми, п'єс. Осмислення виконавських можливостей магістранта та реалізація їх в процесі інтерпретації музичних творів різних форм та стилів. Аналіз умов концертного виступу. Педагогічний та виконавський аналіз академічного концертного виступу.

Ключові слова: форми виконавської діяльності; академічний виступ; педагогічний та виконавський аналіз.

Основна література: 1.2; 1.3; 1.4;

Додаткова література: 2.5; 2.6; 2.2; 2.18; 2.23; 2.24.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лабораторних занять	1	20	20
Робота на лабораторному занятті	10	20	200
Модульне контрольне прослуховування	25	1	25
Самостійна робота (виконання домашнього завдання)	5	2	10
Разом		-	255
Максимальна кількість балів: 255			
Розрахунок коефіцієнта: 4,25			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ п/п	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1. Концертний виступ у системі виконавської практики					
1	Тема 1.1. Вивчення запропонованого музичного твору	3 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
2	Тема 1.2. Відтворення художнього образу фортепіанного твору у власній інтерпретації.	3 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Разом за семестр	6 год.			10 б.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Навчальні досягнення магістрантів з дисципліни «Музичний інструмент (фортепіано)» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладена обов'язковість модульного контролю, накопичувальна система оцінювання рівня знань, умінь і навичок.

Модульне контрольне прослуховування №1	Критерії оцінювання	Бали
Виконання студентом музичних творів, які опрацьовувалися ним протягом вивчення змістового модуля 1	Своєчасність виконання модульного контрольного прослуховування	5
	Виконання поліфонії та великої форми напам'ять	5
	Виконання трьох пе'с напам'ять	5
	Правильна художня інтерпретація музичних творів. Технічна досконалість відтворюваної інтерпретаційної моделі музичного твору	5
	Емоційно-образне виконання музичних творів	5
Максимальна кількість балів		25
Усього		25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

В одинадцятому семестрі формою контролю є екзамен. На екзамені враховується вся робота студента за семестр. Програма екзамену складається з творів, різних за змістом, стилем, фактурою і формою, які повинні максимально відображати рівень виконавських навичок і умінь студента, а також рівень його загальної музичної культури.

Програма екзамену повинна включати:

- поліфонічний твір;
- твір великої форми (соната, варіації, рондо, фантазія);
- 2 концертні віртуозні п'єси (балада, ноктюрн, скерцо та ін.);

- твір українського композитора (фортепіанну мініатюру).

Програмні твори мають продемонструвати різні аспекти підготовки майбутнього педагога музики.

Шкала оцінювання на екзамені

Рівень виконання завдання	Кількість балів, що відповідає рівню
Відмінно	35 – 40
Дуже добре	30 – 34
Добре	25 – 29
Задовільно	20 – 24
Достатній	15 – 19
Низький	10 – 14
Незадовільно	0-13

Зразки програм екзамену з музичного інструменту (фортепіано)

1. Й.-С. Бах. Прелюдія та фуга №6, d moll, «Добре темперований клавір», ч.1.
 2. Л.Бетховен. Соната №27, e moll.
 3. Ф. Шопен. Ноктюрн №5, Fis Dur.
 4. М. Лисенко. Полонез №1.
-
1. Й.-С. Бах. Партита №6, e-moll (окремі частини).
 2. Ф. Шуберт. Соната A Dur.
 3. О. Скрейбін. Прелюд es moll.
 4. М. Степаненко. «Дитячий альбом» (Весняночка, Український танець).

6.5. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ»

Разом 60 год.: лабораторних (практичних)–20 год., самостійна робота – 6 год,
модульний контроль –4 год., семестровий контроль –30год., підсумковий
контроль – екзамен.

	I семестр
--	-----------

Модулі	Змістовий модуль 1	
Назва модуля	Концертний виступ у системі виконавської практики	
К-сть балів за модуль	108 балів	
Заняття	1 – 10	11–20
Лекційні		
Семінари		
Практичні	10	10
Назва начального модуля (практичне заняття)	Тема 1.1. Етапи підготовки студента- магістранта до концертного виступу	Тема 1.2. Концертний виступ та його педагогічний і концептуально- виконавський аналіз
Відвідування	10 б.	10 б.
Робота під час занять	100 б	100 б
Самостійна робота	5 б	5 б
Модульне контрольне прослуховуван ня	Модульна контрольна робота 25б.	
Рейтинговий бал	Всього до екзамену без урахування коефіцієнту – 255 балів, коефіцієнт 4,25	

8.ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

Поліфонія

Бах І.

ДТК Т.І та Т. ІІ. Прелюдії і фуги.

Гендель Г.

Глінка М.

Кабалевський Д.

Регер М.

Скорик М.

мінор, Ля мажор.

Хіндеміт П.

Шостакович Д.

Шумейко В.

Щедрін Р.

Французькі сюїти.

Англійські сюїти. Партіти.

Чаконна Фа мажор.

Прелюдія Соль мажор.

Фуга Ля мінор. Фуга До мажор.

Прелюдії та фуги.

Фугета тв. 17.

Прелюдії і фуги Соль мажор, Мі

Фуга Фа мажор.

Прелюдії та фуги Ре мажор,

До мажор, Ля мажор.

Прелюдія та фуга Соль мажор.

Прелюдія та фуга Ля мінор.

Велика форма

Бетховен Л.

Гайдн Й.

Гендель Г.

Глінка М.

Гріг Е.

Кабалевський Д.

Моцарт В.

Прокоф'єв С.

мажор.

Скарлатті Д.

Степаненко М.

Шуберт Ф.

мажор.

Хачатурян А.

Сонати (за вибором).

Рондо До-мажор.

Концерти для фортепіано з оркестром.

Сонати (за вибором).

Соната-фантазія До мажор.

Варіації на тему романсу

Аляб'єва «Соловейко»,

Соната Мі мінор.

Соната №3.

Сонати (за вибором),

Концерти для фортепіано з оркестром.

Пасторальна сонатина До

Сонати (за вибором).

Соната-балада Мі мажор.

Сонати Ля мінор, Ля

Сонатина До мажор.

П'єси

Аренський А.

Бабаджанян А.

Бетховен Л.

Гершвін Дж.

Арабеска. Незабудка.

Елегія Соль мінор.

Контрданси. Екосези.

Прелюдії (за вибором).

Глінка М.
Дремлюга М.
Лисенко М.
Ліст Ф.

Мендельсон Ф.
Прокоф'єв С.

Равель М.
Рахманінов С.
вибором).

вибором).
Сен-Санс К.
Степовий М.
Чайковський П.
Шопен Ф.

Шостакович Д.
Штогаренко А.
вибором).
Шуберт Ф.
Шуман Р.

Щедрін Р.
Якушенко І.
вибором)

Баркарола.
Прелюд Фа дієз мажор.
Експромт.
Втіха №4,5.
Ноктюрни Мі мажор,
Ля мажор.
Забутий вальс. Експромт.
Пісні без слів (за вибором).
Миттевості тв. 22.
Сарказми тв. 17.
Павана.
Елегія. Прелюдії (за

Етюди-картини (за

Карнавал тварин.
Маленька поема. Прелюд.
Пори року (за вибором).
Ноктюрни. Вальси.
Полонези (за вибором).
Прелюдії (за вибором).
Етюди-картини (за

Музичні моменти.
Фантастичні п'єси.
Новелета Фа мажор.
Тройка.
Джазовий альбом (за

НОТНИЙ МАТЕРІАЛ

1. Барвінський В. Сонати. – К., 1990. – 64 с.
2. Барвінський В. Твори для фортепіано. Упорядник С. С. Павлишин. – К., 1988. – 158с.
3. Бах Й. С. Добре темперований клавір. 48 прелюдій та фуг. Том І. Редакція Б. Муджелліні. – К., 1973. – 125 с. Т. II – К., 1994. – 134 с.
4. Бах Й. С. Двоголосні інвенції. – К., 2004. – 31 с.
5. Бах Й. С. Маленькі прелюдії та фуги. – К., 1993. – 48 с.
6. Бетховен Л. Вибрані фортепіанні твори. – К., 1975. – 68 с.
7. Бетховен Л. П'єси для фортепіано. – К., 1993. – 79 с.
8. Бетховен Л. 32 сонати для фортепіано. Т.І. – Москва, 1989. – 303 с. Т. II. – 1991. – 344 с.
9. Бортнянский Д. Сонаты. – Ленинград, 1989. – 27 с.
10. Виборні етюди російських композиторів. – К., 1987. – 134 с.

11. Гаврилин В. Пьеси для фортепиано. Т.І. – Москва, 1996. – 44 с.
12. Гайдн Й. Сонаты для фортепиано. – Москва, 2008. – 164 с.
13. Гедике А. Двенадцать мелодических этюдов. – Москва, 1999. – 45 с.
14. Глинка М. Пьесы. – Ростов – на – Дону, 1998. – 72 с.
15. Гречанинов А. Детский альбом. Бусинки. – Москва, 1988. – 31 с.
16. Григ Э. Лирические пьесы. – Москва, 2006. – 202 с.
17. Гріг Е. Поетичні картинки для фортепіано. – К., 1967. – 18 с.
18. Кабалевский Д. Фортепианная музыка для детей и юношества. – Москва, 1974. – 28 с.
19. Клементі М. Сонатини. – К., 1993. – 23 с.
20. Косенко В. 24 дитячі п'єси для фортепіано. Редакція М. Б. Степаненка. – К., 1994. – 62 с.
21. Левченко Л. Музичне джерельце. Збірка музичних творів. Випуски 1,2,3,4. – Харків, 2004 р.
22. Лешгорн А. Этюды, соч. 65. – Москва, 2005. – 31 с.
23. Мошковский М. 15 Виртуозных этюдов, соч. 72. – Москва, 1994. – 23с.
24. Моцарт В. Избранные сонаты. Редакция К. Мартинсена, В. Вайсмана. – Ростов – на – Дону 1998. – 133 с.
25. Моцарт В. Три сонаты для фортепіано. – К., 1993. – 32 с.
26. Популярні твори для фортепіано. Вип. 3. Укладач Б.Р. Верещагін. – К., 1977. – 39 с.
27. П'єси та ансамблі для фортепіано. Упорядник Ю.В. Доля. – К., 2005. – 31 с.
28. Сонатини для фортепіано. Для середніх класів ДМШ. Упорядкування Ю.В. Долі. – К., 2008. – 29 с.
29. Українська фортепіанна музика. Педагогічний репертуар для дітей та юнацтва. Навчальний посібник. Упорядники О.С. Завадська, О.С. Казачук. – К., 2006. – 162 с.
30. Фортепіано 5 клас. Перша частина. Учебный репертуар для детских музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 111 с.
31. Фортепіано 5 клас. Друга частина. Учебный репертуар для детских музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 103 с.
32. Фортепіано 6 клас. Перша частина. Учебный репертуар для детских музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1988. – 103 с.
33. Фортепіано 6 клас. Друга частина. Учебный репертуар для детских музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1988. – 95 с.
34. Фортепіано 7 клас. Перша частина. Учебный репертуар для детских музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 119 с.

35. Фортепіано 7 клас. Друга частина. Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1982. – 112 с.
36. Чайковський П. Дитячий альбом, тв. 39. – К., 1995. – 40 с.
37. Чайковский П. Времена года. – Москва. 1998. – 56 с.
38. Шопен Ф. Сім прелюдій. Для фортепіано. – К., 2003. – 8 с.
39. Шуман Р. Альбом для юнацтва. Редакція О.Б. Гольденвейзера. – К., 1993. – 36 с.
40. Щуровський Ю.С. Вибрані твори для фортепіано. – К., 1987. – 79 с.
41. Щуровський Ю.С. Калейдоскоп. Дитячі п'єси для фортепіано. – К., 1982. – 39 с.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна (базова) література:

- 1.1. Алексеев А. Д. Методика обучения игре на фортепиано. /Александр Дмитриевич Алексеев. – М.: Музыка, 1978. – 287 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв 2 екз.)
- 1.2. Алексеев А. Д. Творчество музыканта-исполнителя / Александр Дмитриевич Алексеев. – М.: Музыка, 1991. – 102 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв 2 екз.)
- 1.3. Баренбойм Л. А. Путь к музицированию. 2-е изд. – / Лев Аронович Баренбойм– Л.: Сов. композитор, 1973. – 270 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв 1 екз.)
- 1.4. Голубовская Н. И. Искусство педализации. – Л.: Сов. композитор, 1985. – 96 с. *Посилання на електронний варіант: <http://elib.kubg.edu.ua/4872/>.*
- 1.5. Курышев Е. В. Исполнительская практика как форма профессиональной подготовки учителя музыки. / Евгений Владимирович. Куришев– К.: КГПИ, 1989. – 75 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв 1 екземпляр).

Додаткова література

- 2.1. Арчажникова Л. Г. Профессия – учитель музыки./ Л. Г. Арчажникова – М.: Музыка, 1994. – 111 с.
- 2.2. Гат Й. Техника фортепианной игры / Йозеф Гат. – М. – Будапешт, 1967. – 244 с.
- 2.3. Либерман Е. Я. Работа над фортепианной техникой. – М.: Искусство , 1985. – 144 с. *Посилання на електронний варіант: <http://elib.kubg.edu.ua/4871/>.*
- 2.4. Маккиннон Л. Игра наизусть / Л. Маккиннон. – Л.: Музыка, 1967. – 143 с.

- 2.5. Максимов О. Б. Виховання піаністів за методикою В. Барвінського./ О. Б. Максимов – Донецьк: Вид. ДДК, 2007. – 127с.
- 2.6. Мартинсен К. А. Индивидуальная фортепианная техника (на основе звукотворческой воли) \ Карл Адольф Мартинсен; [пер. с нем. В. Л. Михелис]; ред. Г. М. Когана. – М.: Музыка. 1966. – 217 с.
- 2.7. Мартинсен К. А. Методика индивидуального преподавания игры на фортепиано / Карл Адольф Мартинсен; [пер. с нем. В. Л. Михелис]; ред. Л. И. Ройзмана. – М.: Музыка, 1977. – 127 с.
- 2.8. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва. Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін./ Галина Микитівна Падалка – К.: Освіта України, 2008. – 274 с.
- 2.9. Рейковский Я. Экспериментальная психология эмоций /Я. Рейковский; [пер. с польск., вступ. ст. В.Н. Вилюнаса]. – М.: Прогресс, 1979. – 391 с.
- 2.10. Савшинский С. И. Пианист и его работа / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 185 с.
- 2.11. Савшинский С. И. Работа пианиста над музыкальным произведением / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 187 с.
- 2.12. Савшинский С. И. Работа пианиста над техникой / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 106 с.
- 2.13. Савшинский С. И. Режим и гигиена работы пианиста / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Сов. Композитор, 1963. – 119 с.
- 2.14. Юник Д. Г. Виконавська надійність музикантів: зміст, структура і методика формування : монографія / Дмитро Григорович Юник. – К.: ДАКККіМ, 2009. – 340 с.